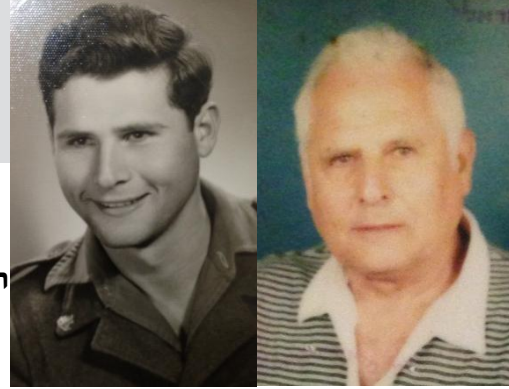

המשרד לאזרחים ותיקים

יד ושם

השואה החיים בישראל

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: אורי

שם משפחה: גלעד

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה:		בלועזית	כינוי:	שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה:	
גולדברגר		Goldberger	גיורי	גולדברגר	
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה:		בלועזית	מין:	שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה:	
ג'ורג		Gyorgy	זכר	ג'ורג	
מקום לידה (ישוב, מחוז):		בלועזית	ארץ לידה:	מקום לידה (ישוב, מחוז):	
בודפשט		Budapest	הונגריה	בודפשט	
שם פרטי של האב:		שם פרטי ושם נעורים של האב:			
מיקלוש		רוזה(שושנה)ינקלוביץ'			
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה:		בלועזית	ארץ המגורים:	מקום מגורים קבוע לפני המלחמה:	
בודפשט		Budapest	הונגריה	בודפשט	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ):		חבר בתנועת:			
בודפשט הונגריה		גורדוניה			
האם היית בגטאות? אילו ומתי? בגטו בודפשט שבהונגריה, בשנת 1944-1945.					
מקום השחרור: בגטו בודפשט שבהונגריה.		תאריך השחרור: 1945			
לאן עברת לאחר השחרור? הבית שלנו היה הרוס מהפצצות אז עברנו לרומניה, ואחר-כך להונגריה למספר חודשים מועט.					
לאן עברת / חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?		שנת עליה:	שם האנייה:	לאן עברת / חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?	
מהונגריה -> טולוז שבצרפת ולאחר כשנה -> לארץ ישראל, בעלייה לגלית חוקית.		1949	גלילה	מהונגריה -> טולוז שבצרפת ולאחר כשנה -> לארץ ישראל, בעלייה לגלית חוקית.	

קורותיו לפני המלחמה

הייתה לי משפחה גדולה ושמחה, אמי הייתה עקרת בית, ואבי היה בורסקאי- עסק בעיבוד עור. אני הבן הבכור, ושם אחי הצעיר היה גבריאל. משפחתי המורחבת הייתה מאוד גדולה, היו לי הרבה דודים, דודות, ובני דודים. סבתי הייתה מאוד דתייה, הייתה לה פאה על הראש (אברהם ווינברגר (אברהם כרמל) היה החזן הראשי הראשון של צה"ל היה בן דודה של אמי), ואילו אבא שלי חילוני, ולכן התרחקנו קצת מהדת. מידי פעם הייתי שומע דיבורים על ישראל שאז נקראה "פֶּלְסְטִינָה" בפי ה"מבוגרים". היה רצון עז להגיע לשמה. אני זוכר שחגגנו בבית את חג חנוכה, והיינו מדליקים חנוכייה. ובפורים, בחג הילדים, היינו מתחפשים, שמים פאות על הראש, ועושים כל מיני דברים מצחיקים. בגיל הרך הייתה לי מטפלת נוצרייה עד שהתחלתי ללכת לבית-הספר. הספקתי ללכת תקופה קצרה לכיתה א', ואז פרצה המלחמה. הייתי רק בן שבע. זכור לי במעורפל שהייתה תקופה של עוני גדול. כחלק מהמלחמה של הגרמנים בהונגריה, הם פיזרו ברחבי הונגריה (כנראה מהאוויר) כל מיני פריטים וצעצועים, למשל: עטים (באותה תקופה עט זה היה דבר נדיר, לא כמו היום). אני זוכר שבן אדם היה מרים את העט, והעט היה מתפוצץ לו ביד. זה לא היה מכוון רק כנגד היהודים, מטרת הגרמנים הייתה ליצור אווירה של פחד לכל תושבי הונגריה.

קורותיו בזמן המלחמה

אני זוכר איך אט אט השתנתה האווירה השמחה בבית, והפכה לאווירה של פחד. התחילו סיפורים על אנשים שלא חזרו הביתה אחרי שיצאו בבוקר לעבודה. החלו לקחת יהודים לחקירות קשות. התושבים המקומיים הקימו תנועה שנקראה: "צלב הקרס", בה ערכו רשימות של יהודים שיימסרו לגרמנים, ברגע שיכנסו להונגריה. לילה אחד הלכתי לישון, וכשהתעוררתי בבוקר לא ראיתי יותר את אבא שלי. יותר מאוחר סיפרו לי שלקחו אותו למחנות עבודה.

כשנכנסו הגרמנים להונגריה, בשנת 1945, הם צעדו עם כובע פלדה על ראשם, נשק על הכתף, ומגפיים כבדים שמכים בחוזקה בכביש בזמן צעידתם. במקביל, משני צדי הכביש, עמדו אנשים מבוהלים עם פחד בעיניים. זכור לי שהייתי מאד מפונד.

הגרמנים תוך זמן קצר, בלי לבזבז זמן, החלו לאסוף את היהודים, כשבידיהם רשימות מוכנות שנמסרו על ידי אנשי צלב הקרס. גם חלק מהתושבים הנוצרים היו מלשינים ומסגירים את שכניהם היהודים, ואחר-כך בוזזים את כל רכושם. מדי פעם הגרמנים היו מסתובבים עם כלבי זאב, מה שהגביר את תחושת הפחד.

לאחר זמן מה, המצב הפך ליותר קשה ויותר מפחיד. היו עורכים חיפושים ברכבות חשמליות ובמכוניות, מורידים את היהודים שהיו מוצאים, ולוקחים אותם למקומות ריכוז. בתוך הגטו ומחוץ לגטו, היהודים היו חייבים ללכת עם טלאי צהוב, והייתה אווירה של פחד. היו המון הפצצות של הגרמנים, והיו רצים איתי ל"פינצה" כלומר לבונקר (מרתף, מקלט). בתור ילד הייתי מאוד פחדן, כאשר היו מסתיימות האזעקות, לא הסכמתי להתפשט ולהוריד את הנעליים והבגדים, כי חששתי ששוב יהיו הפגזות ונאלץ לרדת למרתף. יום אחד באו ולקחו את אימא שלי. היא עוד הספיקה למסור אותי ואת אחי. ריכזו את כל הילדים בבית מוגן, ומשם נמסרנו למקום בו היו נזירות שטיפלו בנו. עד סוף המלחמה אחי ואני היינו שם. יום אחד הייתה הפצצה מאוד גדולה של בנות הברית, הפצצת שטיח, היה מאוד מפחיד.

קורותיו מתום המלחמה ועד עלייתו לארץ

כשנגמרה המלחמה הסתבר שאמי ניצלה והצליחה לברוח מצעדת המוות בדרך לאושוויץ. היא איתרה איפה אנחנו נמצאים. אני זוכר שלקחה אותי ואת אחי הביתה. בדרך היו הריסות וגופות, הרס מושלם. סבתי לא חזרה, וגם שני אחים של אמי לא חזרו מאושוויץ. חלק קטן מהמשפחה חזר, והתאחדנו. מי שניצלו היו: אח אחד של אמי פולק, דודה, ושלוש דודים, שיחד איתם עברנו בעזרת מזחלות את הגבול לרומניה זכור לי שבדרך היינו חולים בדיזנטריה (שלשולים).

מישהו מהמשפחה הזמין אותנו לרומניה, לבוא לגור אצלו לזמן קצר. ברומניה ריססו אותנו בחומר חיטוי שהיום כבר לא משתמשים בו. אחרי זמן מה חזרנו להונגריה, וקיבלנו עזרה מהג'וינט שעזרה לנו בקיומנו. הג'וינט היה אגודה יהודית שגייסה כסף מיהודים בעיקר בארה"ב. הם היו אוספים מזון ושולחים לקהילות יהודיות שזקוקות לו.

בהונגריה ניסו לשקם אותנו. שלחו אותנו לבית ספר יהודי. באו מהארץ כל מיני שליחים לאסוף את הילדים לארץ ישראל, אספו והתחילו לארגן אותנו, עד קבלת האישור המיוחד לעלייה לארץ. עזבנו את הונגריה ב-1947. לקחו אותנו לצרפת, לטולוז. עשו לנו מעין גיבוש, בערך שנה, ועלינו לארץ ישראל בשנת 1949. ב-1950 הייתי במוסד הדסים, שבח וייס (לימים הפך ליושב ראש הכנסת) היה המדריך נוער שלי לתקופה מסוימת. עד שהעבירו את כל מי שהגיע מעליית הנוער לקיבוצים. אמי הצליחה לעלות לארץ מבארי שבדרום איטליהבתחילת 1950, לאחר שהצליחה לברוח מהונגריה לצ'כיה בעזרת מבריחי גבול. זו הייתה תקופת "מסך הברזל", ולכן היה מדובר במבצע בריחה לא פשוט.

חיי בארץ

בארץ נדדתי מבית ספר לבית ספר. לאחר שנאלצנו לעבור מהדסים, העבירו אותנו למקומות שונים, בחלקם קיבוצים. במקום ללכת לקיבוץ מצובה, העדפתי להתגורר בקרית ים ג' אצל אימא שלי (בדירה שקיבלה בדמי מפתח), ואילו אחי עבר לקיבוץ ניר דוד. לאימא שלי היה קשה, והיא עבדה בתור עוזרת בית בביתו של השופט הידוע אונגר. עם כל זה היא הצליחה לעזור לאחי ולי. בהמשך למדתי שנה אחת בבית ספר לדייג במכמורת. לאחר-מכן למדתי חשמלאות בבית ספר מקצועי. לאחר סיום לימודי התגייסתי לצבא, והשתתפתי במבצע סיני (ומאוחר יותר במלחמת ששת הימים). ב-1959 הצלחתי להתקבל לעבודה בחברת חשמל. באותה תקופה חיפשו שם עובדי משמרת, ואנשים לא גילו עניין בעבודת משמרות. אני הסכמתי, ועבדתי שם במשך 41

שנים.

לאחר שרותי הצבאי הכרתי את אשתי לעתיד, אסתר בָּר. היינו חברה של כמה זוגות, ביניהם השופטת נילי ארד. אסתר ואני החלטנו לעברת את שם משפחתי, ובחרנו בשם גלעד. מספר שנים מאוחר יותר, לאחר נישואינו, עברת גם אחי את שם משפחתנו הקודם. הוא בחר בשם גדות, כי אהב מאוד את הים. הוא היה צוללן וגם לבנותיו בחר בשמות הקשורים לים – (אדווה וגלית). לאחר נישואינו, נולדו לי ולאסתר שלושה ילדים: שתי בנות ובן. אסתר הייתה מורה יועצת בקרית ים, ובבית ספר "אהבה" בקריית ביאליק-מורה לחינוך מיוחד. לאחר 22 שנות נישואים התגרשנו, למרות שהצטערתי על פירוק המשפחה, שזכיתי להקים.

ביתי הבכורה **נירית** למדה הומאופתיה, ועוסקת באומנות, נשואה לאלכס עובדיה. שניהם הורים לארבעה ילדים: שיר אשר שרתה כקצינת חמ"ל בצבא, אופק המשרת כלוחם בסיירת בגולני, סתיו שלומדת תאטרון ומתגייסת עוד מספר חודשים, וקורל שלומדת בתיכון בכיתה י'. הם גרים בקרית חיים.

ורדסיימה לימודים במכון וינגייט, למדה פסיכולוגיה באוניברסיטת באר שבע ועובדת במכון מחקר בטכניון. נשואה לקובי סגל והם הורים לארבעה ילדים: עידן בן 16 וחצי מדריך טבע, ירדן בת 15 לומדת אומנות, נועם בכיתה ד', וארבל בכיתה א'. הם מתגוררים בכרמל.

והבן, **יניב** גלעד, הוא מהנדס ברפאל. נשואי לאורלי והם הורים לשלושה ילדים: רון בכיתה א' בן 7, איתן בן 5, ונוגה בת שנה וחצי. הם מתגוררים בגילון.

היום אני אבא גאה לשלושה ילדים מוצלחים, וסבא גאה ל- 11 נכדים. קיימת בינינו אהבה אמתית. אני פנסיונר, אוהב לשחק טניס שולחן, אוהב לטייל ולעסוק בצילום. פעם בשבוע משחק בָּרִידְג'. אני ומשפחתי מתכננים טיול שורשים משותף להונגריה.

תמונות מלפני המלחמה. שורה ראשונה מימין אחי ואני עם אבא. במרכז אמי ומשמאל אני. שורה שנייה מימין פולק אח של אמי עם בתו, אח של אמי שלא חזר מאשוויץ, והוריי סבתי מצד אימא.

תמונה מבית התמחוי בו עבדה סבתי (שהייתה מאוד דתייה).

תמונות שלי עם אחי. בתמונה מצד ימין אמי מאחור.

תמונה שצולמה בטולוז, אני מציץ מאחורה, אחי גבריאל מצד שמאל

בהדסים

תמונה משפחתית עם נכדיי המתוקים ביום הולדתי ה-75.

ראיינה וערכה: אורטל צפיר.